

– значну увагу необхідно приділяти презентації проектів: запрошувати на неї батьків, учнів інших класів (такий підхід створює мотивацію для подальшої роботи);

– робота над проектами у початкових класах не повинна бути вимушеною, учні мають працювати добровільно.

Так як дослідницька робота над проектом здійснюється в позаурочний час, то вона сприяє залученню батьків до співпраці. А отже, є засобом встановлення тісної співпраці з ними, адже мета у них спільна.

Список використаних джерел

1. Кузьма-Качур М.І. Проектна діяльність в навчально-виховному процесі природознавства / М. Кузьма-Качур // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. – 2014. – Вип. 32. – С. 101-105. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2014_32_37 (дата звернення 08.10.20р.)

БРИЖАК Н.Ю.,

ПАВЛИШИНЕЦЬ Я. М.

Мукачівський державний університет, Україна

ФАХОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЯКІСНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Нові умови існування освітнього середовища, що орієнтують на задоволення запитів конкретних споживачів освітніх послуг, зажадали від педагога підвищення професійної компетентності та індивідуальної мобільності. Зміна освітньої парадигми від традиційної до особистісно - орієнтованої, перехід освіти на державні стандарти вимагають від закладів вищої світи забезпечувати якісну підготовку педагогів, в тому числі і вихователів дітей дошкільного віку, зорієнтоване на формування фахової компетентності.

У дослідженнях Н. Бібік, Т. Байбари, М. Головань, І. Зимної, Л. Карпової, О. Локшиною, В. Лозової, А. Маркової, О. Овчарук, О. Онопрієнко, О. Пометун, О. Савченко, А. Хутірського та багатьох інших науковців сформульовано фундаментальні категорії компетентнісного підходу. Проте питання фахової підготовки та формування особистості фахівця дошкільної галузі розглянуто в працях Л. Артемової, О. Богініч, А. Богущ, Г. Гавриш, Ю. Косенко, О. Кучерявого, Н. Лисенко, Т. Танько.

У світлі оновленого Закону України «Про вищу освіту» (2017), визначено, що компетентність – це динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти [4, с. 24].

Учені Н. Бібік, О. Савченко, визначають компетентність у навчанні як «коло питань», у яких людина добре розуміється, які вона набуває не тільки під час вивчення предмета, а й за допомогою засобів неформальної освіти внаслідок впливу середовища» [2, с. 982] і розглядають її, як «особистісну якість, інтегровану здатність особистості, яка охоплює не тільки знання, уміння, навички, а й

попередній досвід, цінності, ставлення, які можуть цілісно реалізуватися тільки в процесі конкретної навчальної ситуації».

Встановлюючи фахову компетентність вихователя закладу дошкільної освіти, Г.Беленька трактує, як здатність виконувати професійну діяльність на основі здобутих у закладі вищої освіти знань, умінь і навичок, найголовнішими серед яких є вимогливість, емпатія та комунікативність. Загалом компетенції, якими повинен володіти кваліфікований вихователь, включають навчально-розвивальну, виховну, комунікативну, просвітницьку, планувальну, контролювальну, самовдосконалювальну, діагностичну та прогностичну, а також організаційно-педагогічну [1].

Фахова компетентність вихователя дітей дошкільного віку є характеристикою здатності майбутнього вихователя виконувати професійну діяльність на основі здобутих у закладі вищої освіти знань, умінь та навичок, найголовнішими серед яких є любов до дітей, що поєднується як вимогливістю, емпатія та комунікативність. Загалом компетенції, якими повинен володіти кваліфікований вихователь включають навчально-розвивальну, виховну, комунікативну, просвітницьку, плануючу, контролюючу, самовдосконалюючу, діагностичну та прогностичну, а також організаційно- педагогічну [1].

Оволодіваючи даними компетенціями, педагог-фахівець дошкільного профілю зможе успішно виконувати дві важливих ролі у роботі з дітьми: вчитиме дітей, допомагати їм набувати нових знань та виховуватиме; здійснюватиме зацікавлення, захоплення, творчо мотивуватиме.

Завдяки цьому вихователь формуватиме у дошкільників вміння сприймати події суспільства та явища навколишнього середовища, проявляючи різні почуття: емоції, переживання тощо.

Підготовка майбутніх вихователів дітей дошкільного віку, формування їх фахової компетентності здійснюється під час освітнього процесу, який включає безпосередньо навчальну діяльність, практичну, тобто проходження різних видів педагогічної практики та інші джерела здобуття професійних знань, умінь та навичок, зокрема, відвідування конференцій, тренінгів, семінарів, читання додаткової літератури тощо. Тому освітній процес, на думку Л.Машкіної [3], є важливим аспектом у формуванні фахової компетентності, адже завдяки професіоналізму викладачів закладу вищої школи, майбутні фахівці дошкільної освіти отримують саме ті знання, які знадобляться їм на професійному шляху. Ефективність успішного формування фахової компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку під час освітнього процесу залежить від правильно підбраного та чіткого змісту освітньої діяльності, а також використання ефективних методів і прийомів навчання. Високий рівень даної компетентності характеризуватиметься ступенем позитивної реакції, впливу студентів на довколишню дійсність та безпосередньо на освітній процес у закладі дошкільної освіти з їх учасниками. Також важливим є те, що наявність високого рівня фахової компетентності педагога допомагає здійснювати вплив на довколишню дійсність через взаємодію та співпрацю з вихованцями, їхніми батьками та усіма оточуючими, що пов'язується із збільшенням професійних знань, умінь, навичок, розширенням досвіду, напрямками і сферами професійної діяльності [1].

Аналіз досліджень з даної проблеми показав, що головним аспектом формування фахової компетенції у майбутніх вихователів дітей дошкільного віку є повноцінний освітній процес, який не закінчується при здобутті певного освітнього ступеня у закладі вищої освіти, а продовжується протягом усієї професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Беленька Г. В. Формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку в умовах університетської освіти / Г. В. Беленька // Психолого-педагогічні науки. – 2012. – № 4. – С. 17 – 22.
2. Енциклопедія освіти / АПН України; гол. ред. В. Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
3. Машкіна Л. Формування фахової компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку в освітньому процесі закладів вищої освіти / Л. Машкіна // Молодь і ринок. - 2019. - № 1. - С. 80-84. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2019_1_18
4. Про освіту: Закон України: від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

БРИЖАК Р. В.,
ВАРГА М. С.

Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж,
Мукачівського державного університету, Україна

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

Сучасне українське суспільство ставить завдання формувати особистість педагога «нового покоління», який би відмовився від застарілих стандартів і стереотипів, індивідуальність, що здатна творчо мислити, самостійно приймати рішення і відповідати за їхні наслідки. Тому, сучасний вчитель музики повинен бути конкурентоспроможним, вміти швидко адаптуватися до мінливих умов своєї професійної діяльності, володіти творчим мисленням, сучасними психолого-педагогічними знаннями, вміннями та навичками, що визначають його професійну компетентність, систематично поповнювати свої знання, постійно вдосконалювати спеціальні уміння, узагальнювати і переносити їх на різні види музично-педагогічної діяльності.

Значний внесок у теорію і практику музично-педагогічної підготовки вчителя, розвитку його творчих якостей становлять дослідження О. Апраксіної, Л. Арчажнікової, Г. Ципіна, Б. Яворського та ін. Викликають інтерес праці, які безпосередньо чи опосередковано стосуються питань розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва, зокрема, М. Білецької, І. Бобакової, В. Волкової, С. Деніжної, Н. Згурської, Л. Костенко, Т. Костогриз, В. Крицького, І. Могилей, І. Сипченко, Л. Шевченко, С. Ковальова, Т. Стратан, Н. Ткачова, В. Ульянова, І. Цмур та ін.

Складність професії вчителя музики визначається необхідністю тісного взаємозв'язку елементів, які входять у поняття «вчитель» і «музикант» (за О. Апраксіною). Він має бути не тільки широко освіченою людиною, яка добре

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>